

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 96413503-330.99-E.1779892

23.07.2019

Konu : Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği Revizyonu Hk.

DAĞITIM YERLERİNE

Ülkemizde kentsel yaşam çevreleri fiziksel düzenlemelerin yetersizliği ve çeşitli engeller nedeniyle engelliler tarafından kullanılamamaktadır. Engelli vatandaşlarımızın toplumsal yaşamın içinde yer alması için öncelikle evlerinden çıkabilmeleri; binalar ile kaldırımlar, yaya geçitleri, duraklar, otoparklar gibi yaşam alanlarını ve toplu taşıma sistemleri gibi kentsel hizmetleri güvenli ve bir başkasının yardımına ihtiyaç duymadan kullanabilmeleri gerekmektedir. Bu nedenle söz konusu bu alanlar ve hizmetler erişilebilir olarak planlanmalı ve düzenlenmelidir.

Erişilebilirliğin sağlanması için ülkemizde pek çok yasal düzenleme yapılmıştır. Bunlardan en önemlisi olan 7/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun 7 nci maddesinde "*Yapılı çevrede engellilerin erişilebilirliğinin sağlanması için planlama, tasarım, inşaat, imalat, ruhsatlandırma ve denetleme süreçlerinde erişilebilirlik standartlarına uygunluk sağlanır.*" hükmü yer almaktadır.

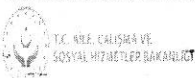
Engelliler Mevzuatının yanı sıra yapıli çevrede erişilebilirliğin sağlanması amacıyla 3194 sayılı İmar Kanunu'na 1997 yılında ek 1 inci madde eklenmiş, 1999 yılında ilgili altı yönetmelikte erişilebilirliğin sağlanması konusunda yükümlülükleri belirleyen düzenlemeler yapılmıştır.

Binaların "erişilebilir" olarak projelendirilmesi ve inşa edilmesi süreçlerindeki kontrollerde erişilebilirlik standartlarına uygunluğun da kontrol edilmesi gerekliliğinden hareketle, bu sürecin en önemli mevzuatı olan Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği eklerinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı işbirliğinde hazırlanan revizyon **30 Mayıs 2019** tarihinde yürürlüğü girmiştir. Revizyon ile "Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği" ve "Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği"ne uyumlu olarak yeni bir mevzuat düzenlemesi yapılmıştır.

Söz konusu revizyon kapsamında mevcut Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği EK-3'teki "Form – 1: Mimari Proje Kontrol Formu"nda erişilebilirlik standartlarının bir bina ve yakın çevresinde uygulanmasına yönelik ilgili tüm bölümlerinde düzenlemeler yapılmış ve Ek 3'e "Erişilebilirlik Kontrol Formu" eklenmiştir. Ayrıca gerekli bina mahalleri ve donanımları için plan, detay, görünüş ve kesit çizimlerin, binalar için hazırlanan projelere ek olarak hazırlanması zorunlu tutulmuştur.

Mimari Proje Kontrol Formu'ndaki revizyona göre;

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu çerçevesinde güvenli elektronik imzalı aslı ile aynıdır.

Engelli Ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Eskişehir Yolu
Söğütözü Mah. 2177. Sok. No: 10/ A Kat: 14-15-16 06510
Çankaya/ Ankara
(312) 705 70 00
(312) 705 70 50

Bilgi için: Merve ATES
SÜREKLİ İŞÇİ (4/D)

- 2. Yerleşim Planı 1/1000 1/500- 1/200,
- 3. Planlar

bölümlerinde rampa ve merdivenlerin, bahçe girişinden, bahçedeki bina ve kullanımlara (otoparklar, açık ve kapalı her türlü tesis, kamelya, oyun alanları gibi) erişimi sağlayan bahçe yollarının, umumi binalarda otoparklarda engelli park yerlerinin, engelli tuvaletinin gösterilmesi, hissedilebilir yürüme yüzeyleri işaretlerinin ise bahçe girişinden bina girişine ve bina girişinden de danışma bankosu/kabartma kat planına kadar gösterilmesi gerekmektedir. Mimari Proje Kontrol Formu'ndaki revizyonda ayrıca;

- 4. Kesitler
- 5. Görünüşler

Bölümlerinde;

- Bahçe girişinde, bahçe yolunda, bina girişinde, bina içi yatay ve dikey dolaşım alanlarında yer alan merdiven ve rampalarının 1/20 ölçeğinde çizilmiş kesitleri ve 1/20, 1/10 veya 1/5 ölçekte çizilmiş görünüşleri ve 1/5 ölçeğinde basamak, korkuluk, küpeşte, koruma bordürü için detayların,
- Erişilebilir tuvaletin (engelli tuvaletinin) 1/20 ölçeğinde en az 2 adet kesiti ve 1/20 ölçeğinde klozet, lavabo yüksekliği ile tutunma barlarının konumu ve yüksekliklerini belirten detaylar ve görünüşlerin,
- Hissedilebilir yürüme yüzeyi işaretleri uygulanmış güzergaha dik, açık alandan ve iç mekanda en az 1'er tane olmak üzere yeterli ölçekte çizilmiş (1/20, 1/10 veya 1/5) kesitlerin hazırlanması istenmektedir.

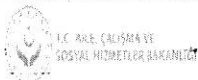
Mimari Proje Kontrol Formu'na 14 maddelik "**9. Erişilebilirlik**" bölümü eklenerek, binanın her bir bölümü için erişilebilirlik standartları gereği binanın taşıması gerekli özellikler belirtilmiş, teknik ayrıntılar için yeni bir form olarak hazırlanan "Erişilebilirlik Kontrol Formları"na atıflar yapılmıştır.

Erişilebilirlik Kontrol Formları ise 12 farklı bölümden oluşmaktadır.

1. Erişilebilir Vaziyet Planı Kontrol Formu

Bahçe girişinde ve bahçe yollarındaki kot farklarının rampa ve merdivenle giderilmesinin, rampa yapılmasının mümkün olmadığı durumlarda kullanılan alternatif ulaşım yöntemlerinin (platform asansörü, hidrolik asansör vb.), umumi binalarda bahçe girişinden bina girişindeki merdiven başlangıcına kadar hissedilebilir yürüme yüzeyi işaretlerinin, engelli otoparkının, bahçe içindeki kaldırımların yürüyüş güzergahlarının ve genişliğinin, bu mahallerdeki dinlenme alanlarının, oluk ve ızgaraların doğru yerleştirilmiş olduğunun, doğal eğimin en fazla %5 olduğunun, yanal eğimin, döşeme malzemesinin, yaya güvenliği için

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu çerçevesinde güvenli elektronik imzalı ağı ile ayıdır.

Engelli Ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Eskişehir Yolu
Söğütözü Mah. 2177. Sok. No: 10/ A Kat: 14-15-16 06510
Çankaya/ Ankara
(312) 705 70 00
(312) 705 70 50

Bilgi için: Merve ATES
SÜREKLİ İŞÇİ (4/D)

kullanılacak korkulukların, otopark sayısının, park yerlerinin ve transfer alanının genişliğinin gerek planlarda gerek proje notlarında erişilebilirlik standartlarına uygun olup olmadığının kontrol edildiği formdur.

1. Erişilebilir Giriş Katı Kontrol Formu

Bina girişinde ve kat planlarında kot farklarının rampa ve merdivenle giderilmesinin, rampa ve merdivenlerin, rampa yapılmasının mümkün olmadığı durumlarda kullanılan alternatif ulaşım yöntemlerinin, bina giriş kapılarının genişliğinin, umumi binalarda bina girişlerinde uygulanacak hissedilir yürüme yüzeyi işaretlerinin, bina giriş kapılarında ve ayırıcı olarak kullanılan bütün büyük cam yüzeylerde yapılacak işaretlemelerin, bina giriş önündeki manevra alanının, paspasların, asansörün bina giriş kapısına olan uzaklığının, bina girişinden itibaren asansöre engelsiz erişimin sağlanmasının, umumi binalarda danışma bankosuna/hissedilebilir kat planı panosuna kadar yapılacak olan hissedilebilir yürüme yüzeyi işaretlerinin, yatay dolaşım alanlarında rampa yapılmasının mümkün olmadığının idarece tespit edildiği hallerde asansör, asansör yapılmasının mümkün olmadığı durumlarda alternatif ulaşım yöntemlerinin (platform asansörü, hidrolik asansör vb.), koridor ve kapı genişliklerinin bütün mahallerdeki zemin kaplama malzemelerinin gerek planlarda gerek proje notlarında erişilebilirlik standartlarına uygun olup olmadığının kontrol edildiği formdur.

3.Erişilebilir Kat Planı Kontrol Formu

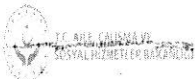
Kat planlarında kot farklarının rampa ve merdivenle giderilmesinin, rampa ve merdivenlerin rampa yapılmasının mümkün olmadığı durumlarda kullanılan alternatif ulaşım yöntemlerinin (platform asansörü, hidrolik asansör vb.), kapıların genişliğinin, ayırıcı olarak kullanılan bütün büyük cam yüzeylerde yapılacak işaretlemelerin, koridor ve kapı genişliklerinin, bütün mahallerdeki zemin kaplama malzemelerinin, umumi binalar ve konut yapılarında ortak alanlar için gerek planlarda gerek proje notlarında erişilebilirlik standartlarına uygun olup olmadığının kontrol edildiği formdur.

4. Erişilebilir Rampa Detayı Kontrol Formu

Bahçe ve bina girişi, bahçe yolu ve bina içindeki her rampa için ayrı doldurulacak olan bu formda, vaziyet ve kat planlarında bahçe girişi, bahçe yolu, bina girişlerinde veya yapı içinde bulunan rampaların eğiminin, kaplama malzemesinin, genişliğinin, uzunluğuna göre uygulanacak manevra alanlarının, eğiminin, koruma amacıyla kullanılacak tırabzan, parapet, küpeşte ve koruma bordürünün gerek planlarda gerek proje notlarında erişilebilirlik standartlarına uygun olup olmadığının kontrol edildiği formdur.

5. Erişilebilir Kaldırım Rampası Detayı Kontrol Formu

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu çerçevesinde güvenli elektronik imzalı aslı ile aynıdır.

Engelli Ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Eskişehir Yolu
Söğütözü Mah. 2177. Sok. No: 10/ A Kat: 14-15-16 06510
Çankaya/ Ankara
(312) 705 70 00
(312) 705 70 50

Bilgi için: Merve ATES
SÜREKLİ İŞÇİ (4/D)

Yapı çevre düzenlemesi ya da çevre düzenlemesi içerisinde kaldırım bulunuyorsa her kaldırım rampası için ayrı doldurulacak olan bu formda, kaldırım rampalarının malzemesinin genişliğinin, eğiminin ve formunun, gerek planlarda gerek proje notlarında erişilebilirlik standartlarına uygun olup olmadığının kontrol edildiği formdur.

6.Erişilebilir Merdiven Detayı Kontrol Formu

Yapıda ve bahçe düzenlemesinde merdiven imalatı bulunuyorsa her merdiven için ayrı doldurulacak olan bu formda, kaplama malzemesinin, basamak derinlik ve yüksekliğinin, sahanlığın, hissedilebilir yürüme yüzeyi işaretlerinin, kaymaz şerit veya kaymayı önleyici işlemlerin, basamak ucu çıkıntılarının, tirabzan, parapet gibi koruma elemanlarının ve küpeşterin özelliklerinin gerek planlarda gerek proje notlarında erişilebilirlik standartlarına uygun olup olmadığının kontrol edildiği formdur.

7.Erişilebilir Asansör Kontrol Formu

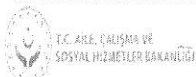
Kat adedi 4'den fazla olan konut yapılarında ve kat adedi 1'den fazla olan kamu kullanımına açık olan yapılarda her asansör için ayrı doldurulacak olan bu formda, asansörün bina girişine uzaklığının, her kata erişiminin, kapı genişliğinin, kabin ebatlarının, asansör önündeki sahanlığın, asansör kapısının bulunduğu duvar ile zıt renkte olmasının, kabin dışında ve içinde bulunması gereken görsel ve sesli uyarı sistemlerinin, kabin içindeki tutunma barlarının, kabin zeminin kaplama malzemesinin, işaretlemelerinin, yazı büyüklüklerinin, işaretlerin buldukları zeminle zıt renkte olmalarının, Braille yazılı ve hissedilebilir kabartmalı olup olmadığının, uygun yükseklikte bulunup bulunmadığının, kontrol düğmelerinin yüksekliklerinin gerek planlarda gerek proje notlarında erişilebilirlik standartlarına uygun olup olmadığının kontrol edildiği formdur.

8. Erişilebilir Tuvalet (Engelli Tuvaleti) Kontrol Formu

Her tuvalet için ayrı doldurulacak olan bu formda, kamu kullanımına açık binalarda bulunması gereken erişilebilir tuvaletlerin sayısının, tuvaletlere her kattan engelsiz erişim ve yönlendirmenin bulunup bulunmadığının, tuvalet kapısı yanındaki işaretlemelerin, kapının açılış yönünün ve genişliğinin, tuvalet içindeki manevra alanının, lavabonun, klozetin oturma yeri yüksekliği ile farklı büyüklükteki binalarda (800 m²'den büyük ve küçük olmak üzere iki kategoride) klozetin ve tutunma barlarının yerleşiminin, sifonun, tuvalet kağıtlığının, sabunluğun, muslukların, aynaların ölçü ve özelliklerinin, acil durum çağrı aparatının; bina AVM, eğlence parkı ve tema parkı, büyük spor merkezi ve yüzme havuzu, 500'den fazla izleyici kapasiteli bina, otobüs terminali, deniz terminali, ana tren istasyonu ve YHT istasyonu ya da hava limanı ise kapı genişliği, manevra alanı ve yetişkin alt değiştirme ünitesi olmasının gerek planlarda gerek proje notlarında erişilebilirlik standartlarına uygun olup olmadığının kontrol edildiği formdur.

9. Yönlendirme ve İşaretleme Kontrol Formu

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu çerçevesinde güvenli elektronik imzalı aşı ile aymıdır.

Engelli Ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Eskişehir Yolu
Söğütözü Mah. 2177. Sok. No: 10/ A Kat: 14-15-16 06510
Çankaya/ Ankara
(312)705 70-00
(312)705 70-50

Bilgi için: Merve ATEŞ
SÜREKLİ İŞÇİ (4/D)

Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretlerinin, yön işaretlerinin ve/veya işlevsel işaretlerin, montaj yüksekliğinin, okunaklı ve anlaşılabilir olup olmadığının, çevre rengi ile zıtlığının, Braille yazılı ve hissedilebilir kabartmalı harflerin varlığının, yazı ve işaretlerin görüş mesafesine uygun büyüklükte olup olmadığının, ana giriş holünde Braille yazılı ve kabartmalı bilgilendirme panosunun bulunup bulunmadığının, engelli otoparklarında erişilebilir bina girişlerine yönlendirme yapılıp yapılmadığının gerek planlarda gerek proje notlarında erişilebilirlik standartlarına uygun olup olmadığının kontrol edildiği formdur.

10. Acil Durum ve Bina Tesisatı Kontrol Formu

Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir ışıklı ve sesli yönlendirme işaretlerinin ve alarm sistemlerinin, tehlikeli bölümler için uyarı levhalarının varlığının, aydınlatma düğmelerinin özelliklerinin gerek planlarda gerek proje notlarında erişilebilirlik standartlarına uygun olup olmadığının kontrol edildiği formdur.

11. Erişilebilir Kapı Kontrol Formu

Bütün kapı imalatları için ayrı kontrol edilecek olan bu formda büyük cam yüzeylerin bulunması durumunda yapılacak işaretlemelerin, bütün kapı kollarının şeklinin ve zeminden yüksekliğinin, kapıların eşiksiz oluşunun gerek planlarda gerek proje notlarında erişilebilirlik standartlarına uygun olup olmadığının kontrol edildiği formdur.

12. Hissedilebilir Yürüme Yüzeyi İşaretleri (Hygi) Kontrol Formu

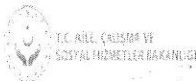
Yapı kamu kullanımına açık ise kullanılması gereken kılavuz iz ve uyarıcı yüzeylerin profil çıkıntıları ile ebatlarının, iç ve dış mekanlarda uygulanacak hissedilebilir yürüme yüzeyi malzeme özelliklerinin ve kaydırmazlığının gerek planlarda gerek proje notlarında erişilebilirlik standartlarına uygun olup olmadığının kontrol edildiği formdur.

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkındaki Kanunun "İdari müeyyideler ve teminat" başlıklı 8 inci maddesinde "Yapı denetim kuruluşlarından bu Kanunda ve ilgili mevzuatta öngörülen esaslara göre denetim görevini yerine getirmediikleri tespit edilenlere, tespit edilen fiil ve hâllerin durumuna göre, aşağıdaki idari yaptırımlar uygulanır." ibaresi yer almakta olup, uygulanacak idari para cezalarının belirlenmiş olduğu da hatırlatılarak; Bakanlığımızca bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlar ile taşra teşkilatına, yürüttükleri ilgili faaliyetlerde erişilebilirliğin sağlanması için yukarıda açıklanan mevzuat düzenlemesiyle ilgili duyurunun yapılması hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ahmet ERDEM
Bakan a.
Bakan Yardımcısı

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu çerçevesinde güvenli elektronik imzalı aslı ile aynıdır.

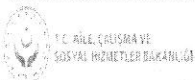
Engelli Ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Eskişehir Yolu
Söğütözü Mah. 2177. Sok. No: 10/ A Kat: 14-15-16 06510
Çankaya/ Ankara
(312) 705 70 00
(312) 705 70 50

Bilgi için: Merve ATES
SÜREKLİ İŞÇİ (4/D)

Dağıtım:

Adalet Bakanlığına
İçişleri Bakanlığına
Milli Savunma Bakanlığına
Milli Eğitim Bakanlığına
Sağlık Bakanlığına
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına
Kültür ve Turizm Bakanlığına
Gençlik ve Spor Bakanlığına
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIđINA
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIđINA
Dışişleri Bakanlığına
TARIM VE ORMAN BAKANLIđINA
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIđINA
TİCARET BAKANLIđINA

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu çerçevesinde güvenli elektronik imzalı aslı ile aynıdır.

Engelli Ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Eskişehir Yolu
Söğütözü Mah. 2177. Sok. No: 10/ A Kat: 14-15-16 06510
Çankaya/ Ankara
(312) 705 70 00
(312) 705 70 50

Bilgi için: Merve ATES
SÜREKLİ İŞÇİ (4/D)